

Rigsombudsmanden
på
Færøerne

Beretning 2012

Publikationen kan bestilles
gennem Statsministeriet
c/o Rosendahls-Schultz Distribution
Herstedvang 10
2620 Albertslund
Telefon: 43 22 73 00
Fax: 43 63 19 69
Distribution@rosendahls-schultzgrafisk.dk
www.rosendahls-schultzgrafisk.dk

ISBN 978-87-991060-6-6
Rosendahls-Schultz Grafisk/København
Pris kr. 160 incl. moms

FORORD.....	1
INDHOLDSFORTEGNELSE	2
BILAGSFORTEGNELSE	8
1. LAND OG NATUR; BEFOLKNING OG HISTORIE.....	9
1.1 LAND OG NATUR	9
1.2 BEFOLKNING	10
1.3 HISTORIE	11
2. POLITISKE OG ADMINISTRATIVE FORHOLD.....	13
2.1 STATSRETLIGE OG UDENRIGSPOLITISKE FORHOLD.....	13
<i>Forholdet til udlandet.....</i>	15
2.2 FÆRØERNES LAGTING	18
<i>Lagtingets sekretariat.....</i>	19
2.3 DE POLITISKE PARTIER	21
<i>Fólkaflokkurin (Folkeflokken)</i>	21
<i>Sambandsflokkurin (Sambandspartiet).....</i>	21
<i>Javnaðarflokkurin (Socialdemokratiet).....</i>	22
<i>Sjálvstýrisflokkurin (Selvstyrepatriet)</i>	23
<i>Tjóðveldi (Republikanerne).....</i>	24
<i>Framsókn (Fremdrift)</i>	25
<i>Miðflokkurin (Centerpartiet)</i>	26
2.4 FOLKETINGSVALG	27
<i>Folketingsmedlemmer</i>	27
2.5 FÆRØERNES LANDSSTYRE	28
2.6 ADMINISTRATION.....	29
2.7 INTERNATIONALE ORGANISATIONER MED HOVEDKONTOR PÅ FÆRØERNE.....	31
2.8 INSTITUTIONER UNDER STATEN	32
<i>Rigsombuddet</i>	32
<i>Færøernes Kommando</i>	33
<i>Søfartsstyrelsen.....</i>	33
<i>Øvrige statslige institutioner</i>	33
2.9 KOMMUNALE FORHOLD.....	34
<i>Antal kommuner.....</i>	34
<i>Valg til kommunestyret.....</i>	34
<i>Den kommunale styrelsesordning</i>	35
<i>Kommunale opgaver</i>	36
<i>Kommunalreformudvalg.....</i>	37
<i>Vejledende folkeafstemning om kommunalreform.....</i>	38

1. FISKERI OG FISKEINDUSTRI	39
<i>Indledning</i>	39
<i>Internationale reguleringer og fiskeriaftaler</i>	40
<i>Færøske skibes fangster</i>	45
<i>Fangster ved Færøerne</i>	47
<i>Fangsttryk og fangstregulering</i>	49
<i>Fiskeriordninger i færøsk farvand</i>	50
<i>Fiskerinspektion og redningstjeneste</i>	54
<i>Fiskeristøtte</i>	54
<i>Finansiering af fiskefartøjer</i>	56
<i>Fiskernes aflønning</i>	57
<i>Fiskepriser</i>	58
<i>Fiskerflådens driftsresultater</i>	59
<i>Fiskeindustri</i>	60
4. ARBEJDSMARKED OG ERHVERV	63
<i>Indledning</i>	63
4.1 BEFOLKNINGENS ERHVERVSFORHOLD.....	63
4.2 ARBEJDSMARKEDSFORHOLD.....	65
<i>Arbejdsløshedsforsikring</i>	65
<i>Barselsordningen</i>	67
<i>Arbejdsmarkedspension</i>	68
<i>Andre generelle arbejdsmarkedsordninger</i>	68
<i>Det private arbejdsmarked</i>	69
<i>Overenskomster - det private arbejdsmarked</i>	71
<i>Det offentlige arbejdsmarked</i>	71
<i>Overenskomster - det offentlige arbejdsmarked</i>	72
4.3 ERHVERVSLIV.....	74
<i>Ejerformer</i>	74
4.4 OPDRÆTSVIRKSOMHED.....	74
<i>Offentligt tilsyn fiskeindustri og fødevarerområdet</i>	77
4.5 GRINDEFANGST M.V.....	78
4.6 LANDBRUG.....	79
<i>Produktion af landbrugsvarer</i>	79
<i>Offentlig støtte</i>	80
<i>Offentligt tilsyn m.v - fødevarer, miljø og lakseopdræt</i>	80
4.7 OLIEEFTERFORSKNING.....	80
1. udbudsrunde.....	81
2. udbudsrunde.....	84
3. udbudsrunde.....	85
<i>Færøske olieselskaber</i>	86
<i>Afledte aktiviteter</i>	87

4.8 FINANSIERINGSVIRKSOMHED	87
<i>Penge- og valutaforhold</i>	87
<i>Penge- og kapitalmarkedet</i>	88
<i>Pengeinstitutter m.v.</i>	88
<i>Pengeinstitutternes udlån</i>	90
<i>Pengeinstitutternes resultater</i>	91
<i>Bankpakke I,II,III og IV</i>	95
<i>Privatisering og børsnotering af færøske banker</i>	95
<i>Obligationsudstedende institutter</i>	96
<i>Kapitalforvaltende institutioner</i>	96
<i>Offentlige udlånsinstitutioner</i>	97
<i>Færøernes Landsbank</i>	99
4.9 FORSIKRINGSVIRKSOMHED	101
5. ØKONOMI	104
5.1 AKTUELLE ØKONOMISKE FORHOLD	104
5.2 NATIONALREGNSKABET FOR FÆRØERNE	105
5.3 UDENRIGSHANDEL, BETLAINGSBALANCE OG UDLANDSGÆLD	106
<i>Færøernes handels- og valutapolitiske stilling</i>	106
<i>Færøerne og europæisk integration</i>	106
<i>Handelsaftalen mellem EF og Danmark/Færøerne</i>	107
<i>Hoyviksaftalen</i>	110
<i>Andre handelsaftaler</i>	110
<i>Færøerne og EFTA</i>	110
<i>Eksport</i>	111
<i>Import</i>	114
<i>Handelsbalancen</i>	116
<i>Betalingsbalancen</i>	116
<i>Udlandsgælden</i>	117
5.4 PRISUDVIKLINGEN	118
6. OFFENTLIGE FINANSER	120
<i>Indledning</i>	120
6.1 STATENS UDGIFTER PÅ FÆRØERNE	120
<i>Bloktilskuddet</i>	120
<i>Statens drifts- og anlægsudgifter</i>	121
<i>Statens og andre offentlige institutioners udlån og garantier</i>	122
6.2 LANDSKASSENS ØKONOMI	123
<i>Landskassens indestående i Landsbanki Føroya</i>	125
6.3 FÆRØSKE UDLÅNSFONDE	125
6.4 KOMMUNERNES ØKONOMI	126
6.5 DEN SAMLEDE OFFENTLIGE ØKONOMI	127
<i>Byrdefordelingen mellem staten og hjemmestyret</i>	127

7. SKATTER OG AFGIFTER.....	128
<i>Indledning.....</i>	128
7.1 DIREKTE SKATTER	128
<i>Personbeskatning.....</i>	128
<i>Personlige skatteydere og skattepligtige indkomster.....</i>	131
<i>Selskabsbeskatningen.....</i>	132
<i>Kapitalvindingskattereformen 2001.....</i>	133
<i>Gevinster og tab af aktier, investeringsbeviser mv.....</i>	134
<i>Gevinst og tab af obligationer mv.....</i>	135
<i>Udbytte.....</i>	135
<i>Renteindtægter og -udgifter.....</i>	135
<i>Erhvervsmæssig virksomhed.....</i>	135
7.2 INDIREKTE SKATTER	136
<i>Merværdiafgift (MVG)</i>	136
<i>Fremstillingsafgifter.....</i>	136
<i>Lønsumsafgift.....</i>	136
<i>Vejskat (vægtafgift).....</i>	136
<i>Registreringsafgift (motorkøretøjer).....</i>	137
<i>Arveafgift.....</i>	137
<i>Olieafgift.....</i>	137
<i>Rejseafgift.....</i>	137
7.3 OPKRÆVEDE SKATTER OG AFGIFTER	137
8. INFRASTRUKTUR OG TURISME.....	139
<i>Indledning.....</i>	139
8.1 VEJNETTET OG MOTORKØRETØJER	139
<i>Vejnettet.....</i>	139
<i>Motorkøretøjer.....</i>	140
8.2 HAVNE, SKIBSFLÅDEN OG SKIBSTRANSPORT	140
<i>Havne.....</i>	140
<i>Skibsflåden.....</i>	141
<i>Skibstransport.....</i>	141
8.3 LUFTFART.....	142
8.4 TURISME	145
8.5 POSTVÆSEN.....	146
8.6 RADIO- OG TELEKOMMUNIKATION	147
<i>Telekommunikationsloven.....</i>	147
<i>Liberalisering af markedet</i>	148
<i>Transmissionsvirksomhed mv.....</i>	148
<i>Telekommunikationstjenester.....</i>	148
<i>Færøernes forbindelse med udlandet.....</i>	149
8.7 EL-FORSYNING.....	150

9. SOCIALE FORHOLD	152
<i>Indledning.....</i>	152
9.1 DE ENKELTE YDELSER	153
<i>Dagpenge ved sygdom, fødsel og ulykkestilfælde.....</i>	153
<i>Hjælp efter forsorgsloven.....</i>	154
<i>Børnetilskud mv.</i>	154
<i>Støtte til betaling af underholdsbidrag.....</i>	155
<i>Isoleringstilskudslån m.v. til pensionister.....</i>	155
<i>Vederlag for pasning af plejepatienter i hjemmet.....</i>	155
<i>Adoptionstilskud.....</i>	155
<i>Sygeforsikring.....</i>	155
9.2 INSTITUTIONER	156
10. SUNDHEDSVÆSEN	159
<i>Indledning.....</i>	159
10.1 DEN PRIMÆRE SUNDHEDSTJENESTE	159
<i>Kommunelægeordningen.....</i>	159
<i>Forebyggende sundhedsordninger for børn og unge</i>	159
<i>Tandlægeordningen</i>	160
<i>Hjemmesygeplejerskeordningen</i>	160
<i>Apotekervæsenet</i>	160
10.2 SYGEHUSVÆSENET	161
<i>Sygehusenes administration.....</i>	162
<i>Færøske patienters behandling udenfor Færøerne</i>	162
<i>Jordemodervæsenet.....</i>	162
10.3 LANDSLÆGEN	162
11. UNDERVISNINGSVÆSEN.....	164
<i>Indledning.....</i>	164
<i>Særanliggende og fællesanliggende.....</i>	164
11.1 GRUNDUDDANNELSER M. V.	164
<i>Folkeskolen.....</i>	164
<i>Private skoler og forskole.....</i>	165
<i>Specialpædagogisk og psykologisk arbejde.....</i>	165
<i>Pædagogisk psykologisk rådgivning/specialundervisning i folkeskolen.....</i>	166
11.2 UNGDOMSUDDANNELSER	166
<i>Almene gymnasie- og HF-uddannelser</i>	166
<i>Basisuddannelser</i>	167
<i>Lærlingeuddannelser.....</i>	168
<i>Teknisk gymnasiale uddannelser.....</i>	169
<i>Erhvervsgymnasiale uddannelser</i>	169
<i>Andre uddannelser/kurser</i>	169
11.3 VIDEREGÅENDE UDDANNELSER	169

<i>Fróðskaparsetur Føroya (Færøernes Universitet)</i>	169
<i>Færøernes seminarium</i>	171
<i>Færøernes sygeplejeskole</i>	172
<i>Vinnuháskúlin (Maskinmesterskolen, Sømandsskolen og Brandskolen)</i>	173
<i>Klaksvig Navigationsskole</i>	174
11.4. ANDEN UNDERVISNING.....	174
11.5. UDDANNELSESSTØTTE.....	174
12. RETS- OG POLITIVÆSEN SAMT OVERØVRIGHEDEN	176
12.1 FÆRØERNES RETSVÆSEN.....	176
12.2 FÆRØERNES POLITIVÆSEN.....	177
<i>Politiets organisation og opgaver</i>	177
<i>Personaleforhold</i>	178
<i>Den frie kriminalforsorg</i>	178
<i>Politiets regelgrundlag</i>	178
12.3 FÆRØERNES OVERØVRIGHED (RIGSBUDSMANDEN PÅ FÆRØERNE).....	179
<i>Forældremyndighed og samvær</i>	179
<i>Indgåelse og opløsning af ægteskab</i>	180
<i>Børnebidrag</i>	181
<i>Adoption</i>	181
<i>Værgemål</i>	182
<i>Ægtepagter</i>	183
<i>Navnesager</i>	183
<i>Fri proces</i>	184
<i>Indfødsret (Statsborgerskab)</i>	185
13. KIRKELIV	186
13.1 FOLKEKIRKEN.....	186
13.2 ORGANISATIONER OG FORENINGER TILSLUTTET FOLKEKIRKEN.....	189
13.3 KRISTNE TROSSAMFUND OG ANDRE TROSAMFUND UDEN FOR FOLKEKIRKEN.....	189
14. KULTURELLE FORHOLD	190
<i>Radio og TV (Kringvarp Føroya)</i>	190
<i>Aviser</i>	190
<i>Bogudgivelser</i>	191
<i>Færøsk litteratur</i>	191
<i>Arkiv-, biblioteks- og museumsvesen</i>	192
<i>Nordens Hus</i>	193
<i>Teatervirksomhed - Tjóðpallur Føroya</i>	194
<i>Amatørteatervirksomhed</i>	195
<i>Musikliv</i>	195
<i>Billedkunst</i>	196
<i>Idræt</i>	199

Dansk-færøsk Kulturfond 199

BILAG 201

Bilagsfortegnelse

	Side
Bilag 0	Oversigt over aktuelle rapporter m.v. om færøske forhold..... 201
Bilag 1.1	Befolkningsudviklingen i 2011. Fordelt på kommuner..... 208
Bilag 2.1	Lov nr. 137 af 23. marts 1948 om Færøernes Hjemmestyre..... 209
Bilag 2.2	Sagsområder overtaget af de færøske myndigheder..... 215
Bilag 2.3	Lov nr. 578 af 24. juni 2005 om de færøske myndigheders overtage- else af sager og sagsområder (overtagelsesloven)..... 220
Bilag 2.4	Fælles principerklæring mellem Danmarks Regering og Færøernes Landsstyre om Færøernes medvirken og inddragelse i udenrigs- og sikkerhedspolitikken..... 222
Bilag 2.5	Administrativ samarbejdsaftale mellem Udenrigsministeriet og Lagmandens Kontor..... 224
Bilag 2.6	Lov nr. 579 af 24. juni 2005 om Færøernes landsstyres indgåelse af folkeretlige aftaler..... 228
Bilag 3.1	Gennemsnitshyrer i fiskeriflåden 2007 - 2011..... 230
Bilag 3.2	Færøernes pelagiske kvoter 2011 - 2012..... 231
Bilag 4.1	Ledigheden på Færøerne januar 2005 – april 2012..... 232
Bilag 5.1	Færøernes eksport af varer 2007 – 2011..... 233
Bilag 6.1	Statens drifts- og anlægsudgifter på Færøerne 2007 - 2011..... 234
Bilag 9.1	Landskassens udgifter til socialvæsen 2008 – 2011..... 236
Bilag 10.1	Sygehusenes kapacitet og belægning 2006 – 2011..... 237
Bilag 10.2	Sygehusenes udgifter og indtægter i mio. kr. 2006 – 2011..... 238
Bilag 10.3	Sygehusenes personale 2011..... 238
Bilag 12.1	Oversigt over anmeldte overtrædelser af straffeloven 2007 - 2011... 239
Bilag 12.2	Oversigt over andre anmeldelser til kriminalpolitiet samt over politi- ets virksomhed i øvrigt 2007 - 2011..... 240
Bilag 12.3	Behandlingsmåden for straffesager o.a. lovovertrædelser 2007-2011. 241

ISBN 978-87-991060-6-6

9 788799 106066